

ODVAJANJE I PRILAGODBA (POLAZAK DJETETA U VRTIĆ)

Poštovani roditelji/ skrbnici djece budućih polaznika vrtića,

upisom Vašeg djeteta u Vrtić postajemo bliski suradnici u brizi o djetetu, u odgoju i obrazovanju. Zajednička nam je zadaća osigurati sve uvjete potrebne za djetetovo zdravlje, sigurnost i optimalan razvoj, za njegovo slobodno, radosno, vedro djetinjstvo.

Intenzivna anksioznost zbog odvajanja od emocionalno bliskih osoba ili doma djeteta **dio je normalnog razvoja**. Najjača je u prve četiri godine života, osobito između 14. – 20. mjeseca. Što je dijete starije i čestine i jačine reakcija na odvajanje lagano opadaju.

Polaskom djeteta u jaslice/vrtić ono **doživljava niz promjena** - boravak u novom prostoru s nepoznatim odraslim osobama i djecom; drugačiji ritam dana; narušena emocionalna sigurnost. Od djeteta se očekuje **niz prilagodbi**:

- na odgojitelje (nove osobe koje će mu pomagati u zadovoljavanju vlastitih potreba)
- na djelomično novi ritam zadovoljavanja potreba
- na svakodnevnu dužu odvojenost od roditelja i emocionalno bliskih osoba
- na novi prostor i predmete
- na boravak u grupi među većom skupinom djece
- na dijeljenje pažnje, vremena, igračaka
- na nova pravila

Dijete koje prvi puta polazi vrtić

može se **OSIJEĆATI** (više ili manje):

- **osamljeno**, napušteno, izgubljeno
- **tužno** jer mu nedostaju roditelji
- **zbunjeno** jer ne razumije kako to da mama i tata koji ga vole, a ostavljaju ga samoga u nepoznatom okruženju, strancima ..., tako dugo ...
- **bespomoćno, uplašeno**, tjeskobno, strah ga je ostati u vrtiću
- **razdražljivo, ljutito...** radi nezadovoljstva i frustracije

može se **PONAŠATI (reagirati) NA RAZLIČITE NAČINE**:

- **plakati** (prilikom spremanja za vrtić, kod dolaska i tijekom boravka u grupi, prilikom odlaska kući ...)
- **protestirati**, ponašati se bijesno, vrištati, napadati (mamu, tatu, tetu u vrtiću, vršnjake...)
- **biti pasivno**, odbijati kontakt s odgojiteljicom ili potpuno se orijentirati na nju
- **ne ispuštati** svoju dudicu, dekicu, medvjedića ili neku drugu važnu mu stvar ili igračku (tzv. prijelazni objekt/ emocionalni predmet/ tješilicu)
- **odbijati** hranu (slabo jesti), imati poteškoća sa spavanjem, imati problema s pražnjenjem...
- **pokazivati regresije** u ponašanju - ne čini ono što može i zna i što je prije samostalno i rado radilo, ponaša se kao da je mlađe

neka djeca su **SKLONIJA**

- reakcijama na fiziološkom planu (problemi sa ishranom, spavanjem, fiziološkim potrebama)
- druga reakcijama u vanjskom ponašanju (plač, agresivnost, pasivnost)

ali i jedni i drugi nisu sretni i treba im podrška i pomoć u zadovoljavanju potreba za emocionalnom sigurnošću, emocionalnom bliskošću i pripadanjem

Obzirom na značaj koji za dijete predstavlja polazak u vrtić važno je **PRIPREMITI GA ZA TU PROMJENU**, a u jasličko-vrtićkim danima **POMAGATI MU DA POVRATI (očekivano) NARUŠENU BAZIČNU SIGURNOST**.

KAKO RODITELJI MOGU POMOĆI DJETETU

➤ PRIJE PRVOG VRTIĆNOG DANA:

- ŠETAJTE do Vrtića i IGRAJTE se na vrtićkom igralištu u poslijepodnevnim satima ali uz informaciju da je vrtić i ono što je unutra, a ne samo vani.
- Vodeći se djetetovim spoznajnim kapacitetima/kronološkom dobi, RAZGOVARAJTE o tome tko ga sve čeka u vrtiću. prvenstveno teta koja će o njemu „brinuti dok tata i mama rade“, koja će mu „pomagati obuvati tenisice“, „obrisati nosić ...“, „izmišljati priče“, „slagati kockice ...“, „pomaziti ga“ ..., a ima i druge djece ...

- igračaka ... Pri tome budite konkretni, uvjerljivi i realni – u vrtiću nije sve super. U vrtiću se dijeli pažnja, prostor, igračke ...

- Ovisno o djetetovoj dobi ZAJEDNIČKI kupujte, označavajte i pripremajte stvari potrebne za boravak u vrtiću.
- Već prije polaska u vrtić omogućite mu ISKUSTVO da osim vas za njega mogu dobro brinuti i druge odrasle osobe.
- Vodeći računa o djetetov dobi, potičite ga i podržavajte u samostalnom jedenju, u svlačenje-oblacenju, izuvanju-obuvanju ..., u uspostavljanju kontrole fizioloških potreba i odvikavanju od pelena.

➤ **PRVOG DANA U VRTIĆU:**

- U jutarnjem satima, prije dolaska u vrtić, planirajte što više vremena za dijete
- Djetetu dozvolite da se probudi prirodno
- Ako je jelac neka doma doručuje
- Neka spremanje i sam odlazak/dolazak u vrtić budu vedri i opuštene (bez požurivanja i nervoze)
- Osigurajte da sa sobom ima svoj omiljeni predmet ili igračku, tzv. „tješilicu“ (dudica, bočica, dekica, medvjedić, gaza ...)
- Ako nema omiljeni predmet, omogućite mu (ukoliko želi) da odabere igračku ili predmet koju će ponijeti sa sobom u vrtić
- Budite spremni na iznenađenja u djetetovom ponašanju prvog dana (npr. skriva se iza vas, plače...) - ne čudite se, ne požurujte i ne grdite dijete, ne sramite se – to se dešava. I vi i dijete radite nešto što vam je možda prvi put u životu.

➤ **TIJEKOM NAREDNIH VRTIČKIH DANA:**

I DALJE NEKA NOSI svoj omiljeni predmet ili igračku („tješilicu“).

DOVODITE GA REDOVITO osobito tijekom prvih mjesec-dva. Separacijsku anksioznost nije moguće riješiti kod kuće, izostanci iz vrtića samo potiču djetetov strah.

POMNO PLANIRAJTE DOVOĐENJE I ODVOĐENJE IZ VRTIĆA – koji članovi obitelji će u tome sudjelovati, tko oko čega...

PLANIRAJTE POSTUPNO IZLAGANJE VRTIĆU - od sat-dva prvih dana – preko postepenog produžavanja vremena – do cjelodnevnog boravka trećeg ili četvrtog tjedna – ovisno o dobi djeteta i njegovom individualnom tempu prilagodbe

U PRVIM DANIMA BUDITE S DJETETOM U GRUPI onoliko koliko epidemiološke mjere (protokol Vrtića) dopuštaju - za očekivati je da će tada slobodnije istraživati prostor i igračke i spontnije stupati u interakcije s vršnjacima, odgojiteljicama, po potrebi potičite ga i ohrabrujte na samostalna istraživanja i igru, na igru i interakcije s vršnjacima, na interakcije i igru s odgojiteljima..., promatrajte ga, igrajte se s drugom djecom u grupi ...

Sukladno djetetovoj dobi RAZGOVARAJTE O VRTIĆU, samo ako dijete želi – manje pitajte, više slušajte.

KOMENTIRAJE VIĐENO, KONKRETNO I POZITIVNO - npr. „Vidjela sam kako si s onom djevojčicom (ili s Lanom ukoliko znate njeno ime) slagao kocke. Svidjelo mi se.“, „Dječak s kojim si vozio autiće zove se Luka.“, „U tvojoj sobi ima puno loptica.“ ...

IZBJEĞAVAJTE (općenita) PITANJA, ZABRANE, NAREDBE za koje nismo niti sigurni što zapravo znače i one kojima se naglašava ono kako ne biste da se vaše dijete ponaša, npr.: "Nemoj plakati!", „Jesi li danas plakao?“, „Nemoj biti tužan!“, "Jesi li bio dobar?", "Budi dobar!"...

OSVJEŠTAVAJTE MU TKO JE OSOBA koja mu pruža ili mu može pružiti sigurnost i pomoć u vrtiću (tko je njegova teta).

U vrijeme prilagodbe OSIGURAJTE DIO VREMENA U KOJEM ĆE TE SE U POTPUNOSTI POSVETITI SVOM DJETETU - igrati se opuštajućih igara, omiljenih mu igara ..., šetati ...; planirajte zajedničko vrijeme, ne uvodite nove promjene u djetetov život.

IMAJTE STRPLJENJA ZA DIJETE I RAZUMIJEVANJA ZA NJEGOVA (promijenjena, moguće regresivna) PONAŠANJA u obitelji.

IMAJTE STRPLJENJA ZA DJETETOV TEMPO PRILAGOĐAVANJA – ne požurujte ga, ne ljutite se..., nekoj djeci treba par tjedana, nekoj par mjeseci, nekoj i duže.

PRIHVATITE MOGUĆA IZNENAĐENJA – dijete će se možda ponašati drugačije od onoga kao ste navikli, kako očekujete ili kako ste se „dogovorili“ s djetetom...; reakcije na odvajanje mogu bit odgođene i javiti se nakon „lakah“ prvih dana; kritični dan je i ponedjeljak.

KONTINUIRANO RAZMJENJUJTE važne informacije s odgojiteljima o djetetovom ponašanju i reagiranju, dogovarajte se te po potrebi usklađujte nove i drugačije pristupe prema djetetu. REDOVITO DONOSITE DJETETOVE OSOBNE STVARI koje mu trebaju za boravak u vrtiću.